

Van Oven

van alledag. Hij adviseert mij verder om nader advies in te winnen bij de Nederlandse vereniging voor rechtspraak. Wij hebben al verschillende organisaties uitgebreid geconsulteerd, ook waar het gaat om deze wet. Dat neemt niet weg ± dat weten wij allemaal ± dat de praktijk soms sterker is dan de leer. Natuurlijk willen de leden van de rechterlijke macht graag uitspraken doen en vonnissen uitwerken binnen de daarvoor gestelde termijnen, maar ± dat is een betrekkelijk recent verschijnsel, waar de heer Dittrich op heeft gewezen ± zaken van grote omvang, met een grote ingewikkeldheid, blijken in de praktijk toch meer tijd te vergen. Als wij hier vandaag stellen dat het toch moet in maximaal 28 dagen, dan vrees ik ten stelligste dat wij over twee of drie jaar moeten vaststellen dat men die termijn niet heeft gehaald en dat er een nieuwe contra-legem-praktijk is ontstaan. Dat willen wij voorkomen. Het is overigens duidelijk dat het uitzonderingen moeten blijven. De suggestie van de heer Schutte op dat punt hebben wij meegenomen in de nieuwste versie van het amendement, dat de Kamer ten spoedigste zal bereiken, naar ik mag hopen. Dan moet verder aan de rechter worden overgelaten tot welke gevallen hij het daadwerkelijk wil beperken.

Over wat de minister heeft opgemerkt, herhaal ik dat de onzekerheid over de uitspraak iets heel anders dan die over de bewijsmiddelen. Dat geldt zowel voor de verdachte als voor eventuele slachtoffers. Wij komen dus zo spoedig mogelijk met een nieuwe versie van het amendement.

De **voorzitter**: Ik hoop dat dit amendement de leden snel zal bereiken.

Minister **Sorgdrager**: Voorzitter! Het gaat nu nog om het gewijzigd amendement. Ik vind eerlijk gezegd dat de toevoeging "zo spoedig mogelijk" het amendement niet veel sterker maakt. Natuurlijk moet de rechter zo spoedig mogelijk iets doen. Het is meer een soort morele lading voor de rechter, in die zin dat hij een beetje moet opschieten. Dat maakt het amendement echter niet beter. Ik vrees namelijk dat men zich er in de praktijk niet veel van zal aantrekken. Het gaat mij erom dat er

een zekerheid wordt geschapen en dat een grens wordt gesteld. Die grens is nu opgetrokken naar die 28 dagen. Natuurlijk wil een verdachte graag weten hoeveel straf hij krijgt. Natuurlijk wil een slachtoffer weten of zijn vordering-benadeelde partij is toegewezen. Men wil echter ook op niet al te lange tijd weten waarom bepaalde verweren zijn verworpen. Dat is echter onderdeel van het eindvonnis. Als je daar drie maanden op moeten wachten, dan vind ik dat gewoon te lang.

Deze uitzondering ± naar mijn idee gaat die regel worden; let maar op mijn woorden ± moet voor megazaken gaan gelden, maar als rechtbanken zo'n mega-zaak hebben, dan nemen zij daar natuurlijk maatregelen voor. Daar zet je niet één griffier op, want als die ziek wordt of onder de tram komt, dan kan een zaak niet eens worden afgerond. Dat gebeurt dus niet. Er worden meerdere griffiers ingeschakeld. De rechters worden er ook speciaal voor vrijgemaakt. Als die vrijgemaakte rechters plus een aantal griffiers niet in staat zijn om de zaak in 28 dagen op papier te krijgen, dan is er wel iets heel speciaals aan de hand. Naar mijn idee moet dat kunnen. Ik heb ook geen signalen gekregen dat het niet kan. Ik vind echt dat de aanneming van het amendement moet worden ontraden.

De heer **Dittrich** (D66): Voorzitter! In de praktijk worden inderdaad extra rechters, griffiers en gerechtssecretarissen vrijgemaakt. Stel echter dat er steeds meer megazaken komen. Deze tendens is wel merkbaar. Gelet op de krappe capaciteit bij de gerechten en bij het ondersteunend personeel kan dat vrijmaken van extra rechters en griffiers ten koste gaan van de afwerking van andere strafzaken. Wordt daarin op een of andere wijze voorzien, bijvoorbeeld in de begroting?

Minister **Sorgdrager**: Voorzitter! Bij de verdeling van de middelen over de rechtbanken wordt al steeds vaker rekening gehouden met de kwaliteit van de zaken. Vroeger gebeurde die verdeling alleen op basis van aantallen, maar nu is er een wegingsfactor waarbij ook de zwaarte van zaken een rol speelt. Op die wijze komen rechtbanken die met veel zware zaken te maken hebben ook aan hun trekken.

Het argument dat de belasting groter wordt, gaat niet op. Hoe meer tijd je hebt, des te langer het ook duurt voordat je iets op papier hebt. Als je geconcentreerd aan iets werkt, gaat het echt sneller. Als je iets uitstelt, duurt het langer. Ik weet zelf hoe lang het duurt als je een proces-verbaal van een terechtzitting moet uitwerken lang nadat de zitting is geweest. Dat kost dan veel meer tijd dan wanneer je daar meteen de volgende dag aan begint. Voorzitter! Ik vind de argumenten van de indieners van het amendement op dat punt dan ook niet sterk genoeg.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aanstaande dinsdag over het wetsvoorstel en de ingediende amendementen te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt van 11.12 uur tot 13.45 uur geschorst.

Voorzitter: Deetman

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Apostolou.

De heer **Apostolou** (PvdA): Voorzitter! Gisteren heeft de eerste termijn van de Kamer over het wetsvoorstel Wijziging van de Rijkswet op het Nederlandschap plaatsgevonden. Uit de inbreng van de verschillende partijen is gebleken dat een aantal zaken open staan die wij eigenlijk eerst zouden moeten bespreken voordat wij definitief over dit wetsvoorstel concluderen. Een van de dingen die aan de orde was, is de inburgeringstoets. Verschillende partijen vinden dat duidelijk moet zijn hoe de inburgeringstoets zou

Voorzitter

moeten plaatsvinden. Er is zelfs een voorstel gedaan voor een algemeen overleg hierover.

Mijn verzoek aan u is om de beraadslagingen over dit wetsvoorstel op te schorten totdat dat algemeen overleg over de inburgeringstoets heeft plaatsgevonden en totdat de Eerste Kamer over de eerste tranche van wijzigingen op de Rijkswet op het Nederlanderschap heeft besloten. Daarna kunnen wij namelijk de beraadslagingen over deze tweede tranche van wijzigingen ordelijk voortzetten.

De heer **Verhagen** (CDA): Voorzitter! Dit verzoek van de heer Apostolou verbaast mij enigszins. Ik heb gisteren inderdaad gevraagd om de besluitvorming over de tweede tranche uit te stellen totdat er meer duidelijkheid zou zijn over de voortgang van de eerste tranche in de Eerste Kamer en over de kwestie van de inburgeringstoetsen. Maar ik heb er grote moeite mee om nu halverwege de eerste termijn, waarin wij het antwoord van de staatssecretaris nog moeten krijgen, de beraadslagingen op te schorten. Ik vind het niet correct om, nadat wij gisteren als Kamer onze mening hebben gegeven in eerste termijn, dat onderdeel niet af te ronden. Ik hecht er ook aan om in ieder geval het antwoord van de regering te krijgen. Ik kan echter wel instemmen met het opschorten van de tweede termijn totdat zowel het algemeen overleg als de behandeling in de Eerste Kamer heeft plaatsgevonden. Ik vind het getuigen van een soort achterkamertjespolitiek als al allerlei processen gaande zijn, terwijl wij nog niet eens het antwoord van de regering hebben gehoord.

De heer **Schutte** (GPV): Voorzitter! Ik sluit mij in grote lijnen aan bij de reactie van de heer Verhagen. Het punt van de Eerste Kamer is niet nieuw, dat wisten wij van tevoren al. Dat is toen geen aanleiding geweest voor een dergelijk procedurevoorstel. Ik wil echter in het algemeen zeggen dat het naar mijn mening beter is om in ieder geval het antwoord van de regering af te wachten. De vaste commissie voor Justitie vergadert vanmiddag nog. Dat overleg lijkt mij een betere plaats om een dergelijk voorstel te doen dan nu in deze plenaire vergadering, waarbij de woordvoerders achter de kathedraal hun mening moeten geven.

De heer **Korthals** (VVD): Voorzitter! Volgens mij is het niet de bedoeling van collega Apostolou om via achterkamertjes het een en ander te regelen. Dat wordt er nu met de haren bij gesleept. Het is gewoon een voorstel om een efficiënte manier van afdoening te krijgen. Het is ook het CDA geweest dat juist die inburgeringscontracten en -vereisten ter discussie heeft gesteld. Uit het oogpunt van snel werken lijkt het voorstel mij dus het beste, maar ik moet maar afwachten of het ~~de~~ überhaupt op bezwaar van collega Apostolou zou stuiten als wij de beraadslagingen zouden opschorten na de eerste termijn van de regering.

De heer **Van der Burg** (CDA): Voorzitter! Als voorzitter van de vaste commissie voor Justitie ben ik zeer verbaasd over de interventie van de heer Apostolou. Met instemming van zijn partij is na uitvoerige beraadslagingen in de vaste commissie voor Justitie dit wetsvoorstel in deze week geagendeerd. Dan lijkt het mij toch alleen maar passend om ook het antwoord van het kabinet in eerste termijn af te wachten alvorens in de vaste commissie met een nader voorstel te komen.

De heer **Apostolou** (PvdA): Voorzitter! Ik weet dat er over twee kwartier een procedurevergadering plaatsvindt, maar ik heb het voorstel hier juist aangekondigd omdat dit punt voor morgenochtend op de agenda staat. Wij zouden hierover verder moeten spreken in de commissievergadering. Verder wil ik duidelijk aangeven dat het niet mijn fractie was die in eerste instantie zei dat er complicaties optraden rondom dit wetsvoorstel. Het waren de andere fracties die zeiden dat wij de besluitvorming hieromtrent moesten opschorten. Ik meen dat mijn voorstel om de zaak ordelijk te behandelen een goed voorstel is. Als wij morgen de regering laten antwoorden met alle onzekerheden van dien, dan krijgen wij een half antwoord. Dat lijkt mij niet correct.

De **voorzitter**: De Kamer gehoord hebbende, stel ik het volgende voor om de behandeling ordelijk te laten verlopen. Het lijkt mij van belang dat de staatssecretaris morgen wel antwoordt. Zoals wij zo ~~even~~ hebben vernomen vergadert de vaste commissie voor Justitie hedenmid-

dag. Indien de commissie besluit om bepaalde onderdelen later in een algemeen overleg aan de orde te laten komen, alvorens tot een eindconclusie te komen, dan is het niet ongebruikelijk ~~±~~ het komt niet vaak voor, maar er zijn precedentes ~~±~~ dat wij de staatssecretaris dit laten weten, zodat zij hiermee rekening kan houden bij haar antwoord.

Wij kunnen dan morgen, na het antwoord van de staatssecretaris, bezien of de behandeling moet worden voortgezet. Dit lijkt mij de gebruikelijke gang van zaken. Ik ga ervan uit dat er volgende week ~~de~~ überhaupt geen stemmingen zullen plaatsvinden, althans die indicaties hebben de woordvoerders al gegeven. Ik had zelf al in gedachten dat er geen tweede termijn zal plaatsvinden, gelet op wat er gisteren is gezegd. Na de eerste termijn van de Kamer stoppen, zou betekenen dat de vaste commissie voor Justitie de zaak wat snel en lichtvaardig heeft aangemeld voor plenaire behandeling. Ik heb begrepen dat dit niet de bedoeling is.

Mijn voorstel aan de Kamer is om de gebruikelijke route te volgen, te weten eerst het antwoord van de staatssecretaris. Wij kunnen de staatssecretaris laten weten of er nog specifieke punten zijn die in een algemeen overleg aan de orde moeten komen. Daar kan zij rekening mee houden door er tijdens de beantwoording naar te verwijzen. Wij kunnen ons morgen na de eerste termijn beraden over hoe wij de behandeling voortzetten.

De heer **Apostolou** (PvdA): Voorzitter! De vertegenwoordiger van de fractie van D66 is hier niet aanwezig. Hij heeft mij meegedeeld dat hij met mijn voorstel akkoord gaat. Ik stel voor om dit onderwerp toch bij de procedurevergadering van de vaste commissie voor Justitie aan de orde te stellen en via haar voorzitter te laten weten of mijn voorstel kans van slagen heeft of dat wij op een andere manier procederen.

De **voorzitter**: Ik heb er formeel bezwaar tegen dat de Kamer een wetsvoorstel in behandeling neemt, zelf de interventies pleegt en vervolgens de staatssecretaris niet in de gelegenheid stelt om te antwoorden. De "way out" is gegeven dat bepaalde punten misschien later aan de orde kunnen komen. De staatsse-

Voorzitter

cretaris weet dit dan vooraf. Dat lijkt mij correct. Daar kan de commissie zich vanmiddag over beraden.

Zou de staatssecretaris te kennen geven dat zij niet kan antwoorden, dan hebben wij dat te accepteren. Het is uiterst ongebruikelijk ± ik zeg het heel scherp ± dat de Kamer een interventie pleegt en enkele uren daarna meedeelt: wij zijn op dit moment niet geïnteresseerd in het antwoord van de regering. Ik moet dan gewoon constateren, dat het wetsvoorstel niet gereed was voor plenaire behandeling. Ik heb vorige week desgevraagd ± mij bereikte het verzoek van deze of gene woordvoerder om de behandeling niet te agenderen ± expliciet gezegd: ik beveel aan, dat de vaste commissie voor Justitie bijeen komt om zich hierover te beraden. Als de commissie vindt, dat iets niet kan, dan hebben wij daarmee rekening te houden bij de planning van de plenaire vergaderingen.

Mijn voorstel is om morgen de staatssecretaris wel te laten antwoorden, met alle mitsen en maren, zoals zoëven geschetst.

Overeenkomstig het voorstel van de voorzitter wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Tijdelijke wet vrachtverdeling Noord-Zuid-vervoer (24134).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

□

Mevrouw **Van 't Riet** (D66): Mijnheer de voorzitter! Vandaag behandelen wij de Tijdelijke wet vrachtverdeling Noord-Zuid-vervoer. Deze wet heeft een voorgeschiedenis bestaande uit conflicten. Twee jaar geleden gingen de schippers wekenlang in staking voor betere werkomstandigheden, waarbij ze ook een wettelijke regeling voor het toerbeurtsysteem eisten. Daarentegen willen de verladers en een groot deel van de al wettelijk commerciële binnenvaart een volledig vrije markt. Een commissie onder voorzitterschap van prof. Albeda heeft bemiddeld tussen toerbeurtbinnenvaarders, overige binnenvaarders en verladers. Daarbij is men gekomen tot een compromis, dat met deze wet wordt uitgewerkt. Dit compromis wordt

echter niet door alle organisaties onderschreven. Je kan het met recht "schipperen" noemen.

Het streven naar een geliberaliseerde binnenvaartmarkt komt voort uit nationaal en Europees beleid. De Europese Commissie heeft aangegeven dat de binnenvaartmarkt naar een geliberaliseerde markt moet evolueren, waarbij rekening moet worden gehouden met de sociaal-economische structuur van de sector. Zij bepleit daarin een geleidelijke en gesynchroniseerde afbouw van het toerbeurtsysteem. Daarnaast dient de structuur van de vloot te worden verbeterd door middel van een verbeterde oud-voor-nieuw-regeling en een adequate slooprondte. Een ander zal moeten worden ondersteund door positieve maatregelen ter stimulering van het vervoer over water.

Voorzitter! De fractie van D66 denkt dat het steeds duidelijker zal worden dat het goederenvervoer op een andere manier moet worden opgezet. "Intermodaal" wordt daarbij het sleutelwoord. Het bulkvervoer over langere afstand moet per boot of trein plaatsvinden waarna via overslag op vrachtwagens de eindbestemming wordt bediend. Hier past de bekende vergelijking met de ader en de haarvaten. Het vervoer per boot kan de afstanden tot ongeveer 150 kilometer bedienen en de trein moet de verder gelegen bestemmingen aandoen. Op deze manier zijn alle modaliteiten op een eigen wijze en op een eigen terrein in te zetten.

Belangrijk in dit geheel is een gezonde binnenvaartsector waar de markt een belangrijke rol speelt. Marktwerking is hierbij geen doel an sich maar een middel om te komen tot een goed concurrerende sector. Dit houdt in dat mijn fractie voor een geleidelijke afbouw van het systeem van vrachtverdeling is. Wij moeten goed in het oog houden dat het gedeelte van de binnenvaart dat nu nog aan vrachtverdeling doet, steeds kleiner wordt en in 1993 nog maar 15% groot was. Een schipper die aan de vrachtverdeling meedoet, opereert meestal ook nog op de vrije markt. Dit houdt in dat slechts een klein gedeelte van de 15% echt helemaal afhankelijk is van de toerbeurt. Voor deze groep moet de afbouw echter wel goed geregeld worden. We vergeten te vaak dat binnenvaart een manier van leven inhoudt. Als een schipper failliet

gaat, heeft dit voor hem of haar grote gevolgen.

Het plotselinge stopzetten van het Festfracht-systeem in Duitsland per 1 januari 1994 had grote gevolgen voor de vrachtprijzen in het binnen-Duitse vervoer en dit werkte ook door in de prijzen in het Rijnvervoer in Nederland. Dit is een goed voorbeeld van hoe het nu moet.

Het nu voorliggende wetsvoorstel heeft als einddatum 31 december 1999. Op deze datum komt er een eind aan de vrachtverdeling van het vervoer van Nederland naar bestemmingen in België en Frankrijk. Maar in plaats van een afbouw van het aantal ton is in deze wet een toename opgenomen. Er wordt nu ongeveer 4 miljoen ton vervoerd via de toerbeurt en die hoeveelheid wordt opgekrikt naar 6 miljoen ton, zoals uit de toelichting blijkt. Uit de rapportage Bemiddeling conflict binnenscheepvaart van prof. Albeda blijkt dat er geen overeenstemming is bereikt over de omvang van de tonnage. Toch is zijn advies om een tonnage in de wet op te nemen "dat niet substantieel lager uitkomt dan 6 miljoen ton". Dit houdt in dat de contracten die nu buiten de toerbeurt om zijn afgesloten, zich moeten voegen naar deze wet. Zullen de prijzen van het voorheen vrije Noord-Zuid-vervoersysteem gaan stijgen? Is de angst van de binnenvaarders die op deze manier vervoeren, voor schadeclaims van hun opdrachtgevers terecht?

Kan de minister aangeven waarom het vrachtverdelingssysteem eigenlijk niet levensvatbaar zou zijn indien het zich zou beperken tot 4 miljoen ton? Dat is immers nu ook het tonnage waarmee gewerkt wordt. Mijn fractie is van oordeel dat het toerbeurtsysteem niet uitgebreid moet worden tot 6 miljoen ton.

Mevrouw **Van Zuijlen** (PvdA): Is niet juist het feit dat het tonnage steeds is teruggelopen tot het niveau van 4 miljoen de reden waarom de vlam in de pan is geslagen? Houdt dit niet verband met de essentie van het compromis dat is gesloten: een zekere uitbreiding, gecombineerd met flexibilisering?

Mevrouw **Van 't Riet** (D66): Je kunt geen einddatum prikken waarop er van volledige liberalisering sprake moet zijn. Het is een keuze maar het komt erop neer dat men er eerst wat